

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ

Ступінь вищої освіти – перший (бакалавр)

Освітня програма – 014 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

Рік навчання: 3. Семестр: VI

4. Семестр: VII

4. Семестр: VIII

Кількість кредитів: 12 (3/6/3)

Мова викладання: українська

Керівники курсу

к.п.н. доц. Сорока Тарас Петрович

к.п.н. доц. Туранов Юрій Олексійович

к.п.н. викл. Уруський Андрій Володимирович

Контактна інформація: ел. пошта: Linnar83@ukr.net

turanov@ukr.net

a_uruskij@i.ua

Опис дисципліни

Дисципліна «Методика навчання технологій» спрямована на підготовку майбутніх учителів трудового навчання та технологій, креслення до ефективної організації навчального процесу в закладах середньої освіти, засвоєння особливостей організації трудового, профільного і професійного навчання учнів, змісту програм і підручників; формування вмінь обґрунтовано використовувати форми і методи, прийоми навчання, здійснювати виконання проектів, підготовку й проведення уроків і позаурочних заходів із фаху.

Вивчення навчальної дисципліни «Методика навчання технологій» сприятиме адаптуванню майбутніх фахівців в умовах професійної діяльності в закладах освіти з урахуванням сучасних динамічних змін, забезпечить готовність до неперервного самовдосконалення.

Структура курсу

№ з/п	Тема	Результати навчання
МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Теоретичні засади трудової підготовки		
1	Трудова та професійна підготовка в Україні: історичний та зарубіжний досвід.	Знати етапи становлення системи трудового та професійного навчання в Україні. Етапи трудової та професійної підготовки у загальноосвітній і професійній школі, у позашкільних закладах навчально-виховної роботи. Шляхи вдосконалення трудової підготовки молоді.
2	Принципи трудового та професійного навчання.	Знати систему дидактичних принципів трудової та професійної підготовки школярів. Науковість у навчанні. Зв'язок теорії з практикою, навчання з життям. Наочність у навчанні. Поєднання навчання з продуктивною працею. Систематичність та послідовність, доступність і посильність трудової підготовки. Врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів. Свідомість і активність у навчанні. Міцність засвоєння знань, оволодіння

		вміннями і навичками.
3	Індивідуалізація та диференціація процесу навчання.	Вміти виявляти індивідуальні особливості учнів. Методи вивчення школярів. Типологія учнів за індивідуальними властивостями. Розуміти сутність та сучасні особливості диференціації навчального процесу.
4	Системи трудового та професійного навчання.	Вміти аналізувати основні системи трудового та професійного навчання: предметну, предметно-операційну, операційну, операційно-поточну, предметно-технологічну, конструкторсько-технологічну, проблемно-аналітичну, проектно-технологічну.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Технологія трудової підготовки.		
5	Компетентності вчителя трудового навчання.	Розуміти роль учителя в навчальному процесі. Знати завдання педагогічної діяльності вчителя трудового навчання, вимоги до особистісних якостей та рівня професійної підготовки вчителя.
6	Рівні компетентності учнів з трудового навчання.	Володіти формами контролю навчальних досягнень учнів. Знати методи визначення рівня знань, умінь учнів; види завдань для оцінювання навчальних досягнень учнів з трудового навчання, їх характеристика.
7	Форми та методи трудового і професійного навчання.	Знати методи трудового та професійного навчання; класифікацію методів: організації навчально-виховного процесу, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, самоконтролю в навчанні тощо.
8	Інтелектуальний розвиток школярів у процесі трудового навчання.	Знати психолого-педагогічні основи розвитку інтелекту школяра. Вміти розвивати інтелектуальний розвиток учнів на уроках трудового та професійного навчання.
МОДУЛЬ 2. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Зміст і організація трудового навчання учнів		
1	Трудове навчання учнів у загальноосвітніх школах України	Знати права, обов'язки і зміст роботи вчителя; знати завдання трудового навчання, зміст шкільних програм.
2	Планування навчального процесу	Знати зміст шкільних програм, підручників і посібників, особливості планування навчального процесу; вміти планувати та організовувати навчально-виховну роботу відповідно до основних педагогічних закономірностей та принципів; вміти складати календарно-тематичні плани.
3	Форми трудового навчання школярів	Вміти планувати педагогічну діяльність, застосовувати на практиці оптимальні та ефективні методи, засоби та форми навчання та виховання учнів.
4	Інноваційні технології трудового навчання учнів	Оперувати сутністю та змістом методичної діяльності; механізмами і трансформування технічного знання в педагогічну систему навчання та методикою дидактичного

		проектування на рівні спеціальності, дисципліни та теми.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Підготовка і проведення занять		
5	Методика організації проектно-технологічної діяльності учнів	Знати структуру проектів; вміти розробляти техніко-технологічну і графічну документацію, здійснювати проектно-технологічний підхід.
6	Методика навчання учнів способів обробки матеріалів, проектування та виготовлення виробів	Володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу; знати, розуміти, демонструвати здатність реалізовувати методики трудового навчання та технологій, креслення для виконання освітньої програми в закладах освіти; вміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти; вміти проводити уроки трудового навчання, позаурочні заняття.
7	Облік і оцінка навчальних досягнень учнів	Знати форми, методи контролю, критерії оцінювання навчальних досягнень учнів; знати методи оцінювання рівня сформованості творчої особистості учня; вміти здійснювати оцінювання школярів; володіти вміннями стимулювання пізнавального інтересу, мотивації до навчання, професійного самовизначення та саморозвитку особистості.
8	Педагогічний аналіз уроку трудового навчання	Вміти діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання.
9	Позаурочна робота з трудового навчання	Знати структуру творчої особистості, загальні правила застосування методу колективного пошуку оригінальних ідей; знати загальні правила застосування евристичних методів розв'язування творчих задач, технології колективної творчої справи як організаційної основи.
10	Підвищення ефективності уроків трудового навчання	Вміти використовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі; вміти самостійно планувати й організувати власну професійну діяльність і діяльність здобувачів освіти; вміти застосовувати програмне забезпечення для e-learning і дистанційного навчання і здійснювати їх навчально-методичний супровід.
МОДУЛЬ 3. МЕТОДИКА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Зміст і організація позашкільної освіти учнів		
1	Форми і організаційні засади позашкільної освіти	Знати особливості організації позашкільної освіти учнів, зміст програм і посібників.
2	Планування позашкільної	Вміти планувати гурткову роботу і проведення

	роботи	занять і масових позашкільних заходів.
3	Методика проведення занять і масових заходів	Вміти обґрунтовано використовувати форми і методи, прийоми навчання учнів; вміти здійснювати виконання проєктів, підготовку й проведення занять і заходів з позашкільної освіти.
4	Підготовка і проведення майстеркласу	Знати сутність, особливості планування та проведення майстеркласів; вміти організувати й проводити майстер класи у процесі позашкільної освіти.

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
К 06	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
К 09	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
К 11	Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
К 12	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
К 13	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
К 14	Здатність застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності.
К 15	Здатність керувати навчальними та технологічними процесами з виготовлення виробів.
К 16	Здатність використовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення та інтегрувати їх в освітнє середовище.
К 17	Здатність здійснювати професійну діяльність з дотриманням вимог законодавства, стандартів освіти та внутрішніх нормативних документів закладу освіти.
К 18	Здатність використовувати у професійній діяльності основні положення, методи, принципи фундаментальних та прикладних наук.
К 19	Здатність збирати, аналізувати та інтерпретувати інформацію (дані) відповідно до спеціалізації.
К 22	Здатність впроваджувати інноваційні технології у середній та професійно-технічній освіті.
К 23	Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.
К 24	Здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів.
К 25	Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).
К 26	Забезпечення охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими потребами), їхньої рухової активності в освітньому процесі та позаурочній діяльності.
К 27	Здатність здійснювати трудове виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.
К 28	Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.

Літературні джерела

Основні

1. Коберник О. М., Яшук С. М. Наукові засади теорії та методики навчання технологій : навч. посіб. Умань : ФОП Жовтий О. О., 2013. 289 с.
2. Методика трудового навчання: проектно-технологічний підхід: навч. посіб. / [Бербец В. В., і ін.]; за заг. ред. О. М. Коберника, В. К. Сидоренка. Умань: СПД Жовтий, 2008. 216 с.
3. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Трудове навчання. 5–9 класи: нова ред. Київ: [б. в.], 2017. 24 с. URL: <http://trudove.org.ua/>
4. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Трудове навчання. 5–9 класи / В. К. Сидоренко і ін. Київ: [б. в.], 2017. 24 с. URL: <http://trudove.org.ua/>
5. Сорока О. С. Професійна майстерність керівника гуртка: управління, контроль, методичний супровід: метод. розробка. Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. 48 с.
6. Теорія та методика навчання технологій : навч. посіб. / І. П. Андрушук та ін. ; за заг. ред. О. М. Коберника. Умань : ФОП Жовтий О. О., 2014. 480 с.
7. Титаренко В. П. Методика викладання декоративно-прикладної творчості. Полтава : АКМІ, 2004. 249 с.
8. Тхоржевський Д. О. Методика трудового та професійного навчання: у 3 ч. Київ: Дініт, 2000. Ч. 1: Теорія трудового навчання. 248 с.
9. Тхоржевський Д. О. Методика трудового та професійного навчання: у 3 ч. Київ: Дініт, 2000. Ч. 2: Загальні засади методики трудового навчання. 186 с.
10. Тхоржевський Д. О. Методика трудового та професійного навчання: у 3 ч. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2001. Ч. 3: Методика технічної праці у 5–9 класах. 219 с.

Допоміжні

1. Трудове навчання (для хлопців): підручник для 5-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Б. М. Терещук, В. К. Загорний, В. М. Гащак, Р. М. Лещук. Київ: Генеза, 2013. 176 с.
2. Трудове навчання (для хлопців): підручник для 5-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Сидоренко В. К., Лебедев Д. В., Гедзик А. М., Юрженко В. В. Харків: Сиція, 2013. 256 с.
3. Трудове навчання (для дівчат): підручник для 5-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Сидоренко В. К. і ін. Харків: Сиція, 2013. 240 с.
4. Трудове навчання (для дівчат): підручник для 5-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / І. Ю. Ходзицька, Н. М. Павич, О. В. Горобець, О. І. Безносок. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2013. 160 с.
5. Трудове навчання (для хлопців): підручник для 6-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Б. М. Терещук, С. М. Дятленко, В. М. Гащак, Р. М. Лещук. Київ: Генеза, 2014. 181 с.
6. Трудове навчання (для дівчат): підручник для 6-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / Сидоренко В. К. і ін. Харків: Сиція, 2014. 272 с.
7. Трудове навчання (для дівчат): підручник для 6-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / І. Ю. Ходзицька, Н. М. Павич, О. В. Горобець, О. І. Безносок. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2014. 240 с.
8. Терещук Б. М., Туташинський В. І., Загорний В. К. Трудове навчання: технічні види праці: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Генеза, 2007. 240 с.
9. Трудове навчання: обслуговуючі види праці: підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закладів / [Л. І. Денисенко і ін.]. Київ: Педагогічна думка, 2007. 256 с.
10. Трудове навчання: технічні види праці: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів / [В. М. Мадзігон і ін.]. Київ: Педагогічна думка, 2008. 240 с.
11. Терещук Б. М., Туташинський В. І., Загорний В. К. Трудове навчання: технічні види праці: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Генеза, 2008. 272 с.

12. Трудове навчання: обслуговуючі види праці: підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів / [Т.С. Мачача і ін.]. Київ: Педагогічна думка, 2008. 256 с.
13. Терещук Б. М., Туташинський В. І., Загорний В. К. Трудове навчання: технічні види праці: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Генеза, 2009. 160 с.
14. Трудове навчання: технічні види праці: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів / [Г. Є. Левченко і ін.]. Київ: Педагогічна думка, 2009. 176 с.
15. Богданова С.І. Трудове навчання: обслуговуючі види праці: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів. Київ: Література ЛТД, 2009. 176 с.
16. Трудове навчання: обслуговуючі види праці: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закладів / [О. П. Гнеденко і ін.]. Київ: Педагогічна думка, 2009. 256 с.
17. Янцур М. С. Практикум з теорії і методики трудового й професійного навчання: навч. посібн. Рівне: РДГУ, 2000. 161 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Позашкільна освіта. URL: https://osvita.ua/legislation/pozashk_osv/
2. Трудове навчання. Навчальні програми. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/10.-trudovenavchannya-1-4-klas.doc>
3. Дистанційне навчання. Трудове навчання. URL: <https://sites.google.com/view/dustosvitaschool02/5-%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81/%D1%82%D1%80%D1%83%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B5-%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F>
4. Трудове навчання. URL: <http://trydovenavch.blogspot.com/>

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів і перескладання:** роботи, які здаються із порушення термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату та наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20 %. Списування під час контрольних робіт заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів).
- **Політика щодо відвідування** занять: відвідування є обов'язковими. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
- **Поточний контроль:** усне опитування в ході лекцій та практичних занять, перевірка завдань (у тому числі самостійної роботи), оцінювання правильності виконання завдань практичних робіт і тестів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1. Основи теорії технологічної освіти

Поточне тестування та самостійна робота								Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				20	100
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4		
10	10	10	10	10	10	10	10		

Модуль 2. Методика навчання технологій

Змістовий модуль №1					Змістовий модуль № 2							ІНДЗ	Підсумковий контроль	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	ЗМ 1	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	ЗМ 2			
7	7	7	14	35	7	7	7	7	-	7	35	10	20	100

Модуль 3. Методика позашкільної освіти

Змістовий модуль №1					ІНДЗ	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	ЗМ 1		
11	11	44	22	88	10	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
85–89	B	добре	
75–84	C		
64–74	D	задовільно	
60–64	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни